

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОХОЛДИНГІВ НА ЖИТЕЛІВ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ

На сьогоднішній день питання діяльності агрохолдингів набирає все більшої актуальності серед вчених, так як в результаті аграрної реформи в Україні найбільш економічно ефективніш суб'єктом на аграрному ринку виступають агрохолдингові компанії. Відсутність окремого нормативно-правового акту, який визначав би статус агрохолдингів, зобов'язує науковців звертатися до регламентації статусу холдингових компаній загалом. Нормативні приписи, щодо їх діяльності вміщено передусім у Господарському кодексі України та спеціальному Законі України «Про холдингові компанії в Україні» від 1 січня 2016 р. № 3528-XV.

Проаналізувавши законодавчі засади визначення поняття холдингових компаній можна зазначити, що агрохолдиги — це публічні акціонерні товариства, які володіють, користуються та розпоряджаються холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше аграрних господарських товариств, в яких часта сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий рік має дорівнювати або перевищувати 75 відсотків [1, с. 90].

Серед дослідників діяльності агрохолдингів відсутня єдина точка зору стосовно їх впливу на стан та розвиток сільських територій. До позитивних аспектів українські вчені відносять: надходження до аграрного сектору довгострокових інвестицій (як державних так й іноземних); впровадження та застосування нових технологій та новацій виробництва; використання високопродуктивної іноземної техніки; дотримання компаніями законодавства про працю та надання пільг співробітникам [2, с. 33-34]. Ще одним сприятливим засобом впливу агрохолдингів є укладання договорів з місцевими органами влади на здійснення діяльності пов'язаної з покращенням інфраструктури, підтримки медицини, дитячих, освітніх закладів, розвиток спорту на селі та інше [3, с. 6].

На думку, С. І. Дем'яненко діяльність агрохолдингових компаній негативно впливає на всі сфери життя сільського населення. Перш за все агрохолдинги, завдають відчутної шкоди вітчизняному землеробству, імпортуючи генетично модифіковані рослини та ведучи монокультурне виробництво, що призводить до деградації сільськогосподарських угідь [4, с. 56].

Відбувається монополізація аграрного ринку від негативних наслідків, якої потерпають дрібні сільськогосподарські підприємства. Так як при великих обсягах виробництва собівартість продукції зменшуєть-

ся, що у свою чергу призводить до кризи серед дрібних товаровиробників, яка витісняє їх з аграрного ринку. Це дозволяє агрохолдинго-вим компаніям шляхом монополізації утримувати вигідну їм ринкову ціну [5, с. 56].

У працях М. С. Александрова звертається увага на те, що агрохолдинги як юридичні особи зареєстровані не у сільській місцевості за місцем оренди землі, а у великих містах, таких як Київ, Одеса, Харків та інші. Наведене призводить до зменшення платежів у місцеві бюджети села, що призводить до низького рівня його розвитку. Агрохолдинги не розв'язують також проблеми трудової зайнятості селян [2, с. 31]. Це зумовлено тим, що більшість компаній, організовуючи сільськогосподарське виробництво, привозить з собою нові кадри (з інших регіонів або використовує іноземну робочу силу), так як, на жаль, наявна в сільській місцевості робоча сила, не відповідає ні своєю кваліфікацією (відсутність належної освіти), ні відношенням до праці (безвідповідальність) не відповідає вимогам сучасного організованого виробництва [6, с. 224].

Ми погоджуємось з думкою таких вчених, як С. С. Акманов, П. Ф. Кулинич, О. М. Савельєва, О. Л. Смирнова, М. Ю. Солдатова та інших, які вважають, що для подолання негативних наслідків та врегулювання позитивних аспектів діяльності агрохолдингів необхідно розробити та прийняти Закон України «Про агрохолдингову діяльність в Україні». В положеннях якого слід закріпити шляхи подолання монополізації сільськогосподарського виробництва, зазначити обов'язковий відсоток працівників (селян) з місцевості розташування агрохолдингу, врегулювати питання податків, які повинні надходити до сільського бюджету та відповідно інші питання створення, розвитку і функціонування агрохолдингів.

Список використаних джерел

1. Савельєва О. М. Про випначення поняття «аграрна холдингова компанія» в законодавстві України // Сучасний етап і перспективи розвитку держави і права в Україні очима студентів: зб. тез наук. дон. Всеукр. студент, наук. конф. (м. Дніпропетровськ, 12 берез. 2010 р.) / Дніпропетр. над. ун-т ім. Олеся Гончара. — Дніпропетровськ, 2010. — С. 89-91.
2. Гринчук С. В. Особливості діяльності агрохолдингів та їх вплив на розвиток сільських територій // Вісник ЖНАЕУ. — 2012. — Т. 2. — С. 27-34.
3. Ніцєнко В. С. Роль агрохолдингів у розвитку сільських територій // Формування ринкової економіки України: зб. наук. пр. / КНЕУ. — Київ, 2015. — № 33 : Проблеми управління у великих агропромислових формуваннях. — С. 293-302.
4. Дем'яненко С. І. Агрохолдинги в Україні: проблеми розвитку та правового регулювання // Економіка України. — 2009. — № 12. — С. 50-61.
5. Ермоленко В. В. Проблеми правового регулювання створення і функціонування агрохолдингів в Україні // Науковий вісник Національного університету біо-ресурсів і природокористування України : зб. наук. пр. — Київ, 2015. — Вип. 218 : Правознавство, — С. 54-62.

6. Купель Г, С. Соціально-економічні аспекта функціонування агрохолдингів в Україні // Науковий вісник Таврійського державного агротехнічного університету : зб. наук. пр. — 2015. — Вип. 179. — С. 216-227. — [Назва журналу](#): к. ю. н., доцент Гавриш Н. С.